

Caracterizarea personajului Jupan Dumitrache din opera O noapte furtunoasa scrisa de I. L. Caragiale-a doua parte

Afland ca "legatura" gasita pe patul Vetei este a lui Chiriac se simte in siguranta. "Onoarea de familist" este salvata: "Ei, bata-te sa te bata! de ce nu spui asa, frate? (...). Ei! vezi?... Uite asa se orbeste omul la necaz!" Pe Veta o trateaza ca pe un obiect ce-i apartine, cu o greoaie galanterie. Convins ca din cauza "parlitului de amplotiat" "s-a dus ambatul", este in stare de fapte mari, chiar sa intre "la cremenal". Isi menajeaza consoarta "rusinoasa", dupa cum o caracterizeaza Ipingescu la replica-stimul a jupanului, ca apoi Dumitrache sa adauge: "Stii, (...) ma stapanesc, adica-i vorbesc cu perdea, nu voi sa-i isplac lucru formal, ca sa n-o rusinez".

Jupan Dumitrache "este un mahalagiu fioros de moral, tinand la onoarea lui de familist, propriu-zis credul, mai mult brutal decat vigilent" (G. Calinescu). Cherestegiul solutioneaza diferendele prin agresivitate. Pe Spiridon il bate indiferent ca-l gaseste treaz sau dormind. Zelos in garda civica, este de acord ca lui Tache Pantofarul sa i se trimita mandat de arestare deoarece nu vine "la izircit": "Sa-i dam, sa-l iei! Ala-i de-al ciocoilor, il stiu eu cat a umblat dansul fel si chip sa scape de garda..."

Mediul social i-a imprimat automatisme in vorbire si gandire. Limbajul este un amestec intre cel al cherestegiului si cel al insului aflat in ascensiune sociala. Ii place sa foloseasca neologisme: "n-o mai maltrata, domnule, c-o vorba buna", "un bagabont de amplotiat". In momentul cand e cuprins de furie vorbeste simplu, mahalageste: "mai ca-mi venea sa-l carpesc". In antologica scena cand Ipingescu ii citeste gazeta, discutia dintre cei doi mutileaza articolul lui Rica Venturiano, si asa plin de aberatii lingvistice. Nedumeririle jupanului, lipsa puterii de intelegere si a logicii sunt traduse prin interogatii golite de sens: "IPINGESCU: ...A manca... sfanta Constitutie..."; "JUPAN DUMITRACHE (cam nedumerit): Adica, cum s-o manance?" sau "Adicatele, cum vine vorba asta?" sau afirmatii entuziaste: "Ei! bravos!", "Bravos! Zi-i nainte". Demonstratiile despre reactiune, progres, vot universal ale gazeta rului Rica Venturiano sunt traduse in termeni alunecand in caricatura: "Da, tocmai asta-seara citeam cu nenea Nae, in gazeta dumneavoastra, cum scrii despre cioci ca mananca sudoarea poporului suveran".

In piesele lui Caragiale "limba e ceea ce trebuie sa fie: o limba tulburata de toate gunoaiile mahalalei, dar expresiva, energica, de o rara viziune scenica" (E. Lovinescu).